

ПрАТ «ВНЗ МАУП»

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЗАСОБИ ЛІКУВАЛЬНОЇ КОСМЕТИКИ»

(для бакалаврів)

Київ – 2017

Підготовлено
кандидатом фармацевтичних наук, доцентом Рибак Л.М.

Затверджено на засіданні кафедри загальної та клінічної фармації (протокол №1 від 31 серпня 2017 р.)

Схвалено Вченою радою Факультету фармації ПрАТ «ВНЗ МАУП» (протокол №1 від 31 серпня 2017 р.)

Робоча програма навчальної дисципліни «Засоби лікувальної косметики». —
К.: МАУП, 2017. – 23 с.

Робоча програма навчальної дисципліни призначена для студентів заочної форми навчання, містить пояснювальну записку, програмний матеріал дисципліни, структуру залікових кредитів, тематичні плани лекцій, практичних занять та самостійної роботи, план практичної підготовки, перелік питань для підсумкового модульного контролю, форми контролю, а також перелік навчально-методичної літератури.

© ПрАТ «ВНЗ МАУП», 2017

ПрАТ «ВНЗ МАУП»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
 Декан факультету фармації
 доц. Л.Ю. Дьякова
 _____ (підпис)
 _____ 2017 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

З дисципліни «Засоби лікувальної косметики»
 Спеціальність: 226 «Фармація, промислова фармація»
 Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський) рівень
 Факультет: фармації
 Кафедра: загальної та клінічної фармації

Нормативні дані:

Спеціальність, термін навчання	Форма навчання	Семестр	Кількість навчальних тижнів	Підсумковий контроль				Кількість кредитів	Кількість годин								
				Екзамен	Залік (ПМК)	Курсова робота (проект)	Розрах - графічне завдання		ECTS	Загальна кількість	Кількість аудиторних годин					Самостійна робота	Позааудиторна робота
											Всього	Лекцій	Практичних занять	Семінарських занять	Лабораторних занять		
Фармація, промислова фармація, 3 р.	заочна	6	20	-	зараховано	-	-	3,0	90	14	4	10	-	-	76		

Робочу програму склали: доц. Рибак Л.М.
 Програму обговорено на засіданні кафедри загальної та клінічної фармації "31" серпня 2017 р., протокол № 1
 Програму ухвалено на засіданні Вченої ради Факультету фармації «31» серпня 2017 р., протокол № 1

Завідувач кафедри загальної та клінічної фармації

О.С. Соловійов

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальна дисципліна «Засоби лікувальної косметики» належить до циклу дисциплін професійної підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 226 «Фармація, промислова фармація».

Програма з дисципліни «Засоби лікувальної косметики» входить до переліку вибіркового компоненту освітньо-професійної програми «Фармація» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 226 «Фармація, промислова фармація», галузі знань 22 «Охорона здоров'я», кваліфікація: бакалавр фармації. Навчання здійснюється протягом 3 років. Програма структурована на змістові модулі, теми.

Згідно з навчальним планом вивчення дисципліни здійснюється на 3 курсі, упродовж VI семестру.

Засоби лікувальної косметики як навчальна дисципліна:

а) базується на вивченні студентами фармакогнозії, фармакології, аптечної та промислової технології лікарських засобів;

б) інтегрована з іншими спеціальними дисциплінами підготовки провізора; спрямована на швидке адаптування майбутніх фахівців фармації в умовах світового ринку.

Програму дисципліни «Засоби лікувальної косметики» поділено на 2 змістові модулі таким чином:

1. Косметичні препарати піно-мийного призначення, косметичні рідини та засоби оральної косметики.

2. Косметичні креми, дезодоруючі косметичні засоби та засоби декоративної косметики.

Видами навчальних занять згідно з навчальним планом є:

а) лекції;

б) практичні заняття;

в) самостійна робота студентів (СРС);

г) консультації.

Теми лекційного курсу розкривають проблемні питання відповідних змістових модулів технології лікарських косметичних засобів.

Практичні заняття з дисципліни передбачають самостійне приготування рецептур та вміння робити висновки, уміння самостійно виконувати окремі операції, написання технологічних операцій, опис обладнання, вирішення технологічних задач завдань, наближених до практичної діяльності спеціалістів фармацевтичної галузі; тестовий контроль знань.

Ефективність практичного заняття значно підвищується за умов використання наочних засобів навчання: сучасних постерів, схем, таблиць, колекції лікарських препаратів; демонстрації віртуальних дослідів, впровадження окремих форм фантомного навчання. Наблизитись до реальних умов допоможуть ролеві ігри у «віртуальній» аптеці.

Самостійна робота студентів має бути чітко організована та відповідно проконтрольована. Виділяють такі форми самостійної роботи студентів: підготовка до практичних занять (теоретична підготовка, виконання письмових позааудиторних завдань тощо), самостійне опрацювання тем, які не входять до плану аудиторних занять (написання реферату, виконання письмової роботи), підготовка до тестового контролю засвоєння модулю, підготовка огляду наукової літератури за однією з тем. Для уніфікації та підвищення ефективності самостійної роботи для студентів та викладачів складені методичні рекомендації. Після перевірки письмових робіт проводиться аналіз помилок, в разі необхідності – співбесіда. Підготовка та оформлення презентації закріплює навички роботи з комп'ютером, формує нові уміння, пов'язані з аналізом та узагальненням наукової інформації, готує майбутнього фахівця до публічних виступів та дискусій. Набуття таких навичок та вмінь також необхідно для виконання та захисту дипломних робіт, наукової роботи у СНТ та підготовки доповідей на конференції молодих науковців. Вони закладають підґрунтя для подальшої інформаційно-консультативної роботи фахівця фармації.

Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою як середня арифметична оцінка засвоєння окремих модулів. Вона має визначення за системою ECTS та 4-х бальною традиційною шкалою, яка прийнята в Україні.

Засвоєння теми (поточний контроль) контролюється на практичних заняттях відповідно до конкретних цілей, засвоєння змістових модулів (проміжний контроль) – на практичних підсумкових заняттях. Рекомендується застосовувати такі засоби діагностики рівня підготовки студентів: комп'ютерні та письмові тести, розв'язування ситуаційних завдань, проведення лабораторних досліджень з трактуванням та оцінкою їх результатів, ідентифікація лікарських засобів, які входять до колекції ліків.

Підсумковий контроль засвоєння модулів здійснюється по їх завершенню на підсумкових контрольних заняттях. Для тих студентів, які бажають поліпшити оцінку з дисципліни чи мають занижений рейтинг по завершенню вивчення дисципліни навчальним планом передбачено термін для перескладання підсумкового контролю.

2. МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: формування у студентів теоретичних знань та практичних навичок щодо складу, виготовлення та контролю якості основних груп засобів парфумерно-косметичної галузі, забезпечення майбутнім спеціалістам можливості якісного виконання функціональних обов'язків, здійснення багатопланової консультативної допомоги населенню щодо застосування косметичних засобів різної спрямованості дії.

Основними завданнями є:

надання студентам теоретичних знань щодо класифікації, номенклатури, механізму дії косметичних засобів гігієнічної, лікувально-профілактичної та декоративної дії та практичних навичок з їх виготовлення.

Компетентності:

Інтегральна компетентність Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній фармацевтичній діяльності із застосуванням положень, теорій та методів фундаментальних, хімічних, технологічних, біомедичних та соціально-економічних наук; інтегрувати знання та вирішувати складні питання, формулювати судження за недостатньої або обмеженої інформації; ясно і недвозначно доносити свої висновки та знання, розумно їх обґрунтовуючи, до фахової та не фахової аудиторії.

Загальні компетентності:

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 5. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 7. Здатність до адаптації та дії у новій ситуації.

ЗК 10. Здатність до вибору стратегії спілкування, здатність працювати в команді та з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності.

Спеціальні (фахові) компетентності

ФК 2. Здатність здійснювати консультування щодо безрецептурних лікарських засобів й інших товарів аптечного асортименту; фармацевтичну опіку під час вибору та реалізації безрецептурного лікарського засобу шляхом оцінки співвідношення ризик/користь, сумісності, показань та протипоказань керуючись даними про стан здоров'я конкретного хворого із врахуванням біофармацевтичних, фармакокінетичних, фармакодинамічних та фізико-хімічних особливостей лікарського засобу та інших товарів аптечного асортименту.

ФК 4. Здатність забезпечувати раціональне застосування рецептурних та безрецептурних лікарських засобів та інших товарів аптечного асортименту згідно з фізико-хімічними, фармакологічними характеристиками, біохімічними, патофізіологічними особливостями конкретного захворювання та фармакотерапевтичними схемами його лікування.

ФК 6. Здатність забезпечувати належне зберігання лікарських засобів та інших товарів аптечного асортименту відповідно до їх фізико-хімічних властивостей та правил Належної практики зберігання (GSP) у закладах охорони здоров'я.

ФК 7. Здатність організувати діяльність аптеки (у сільській місцевості) із забезпечення населення, закладів охорони здоров'я лікарськими засобами та іншими товарами аптечного асортименту

ФК 11. Здатність використовувати у професійній діяльності знання нормативно-правових, законодавчих актів України та рекомендацій належних фармацевтичних практик.

ФК 12. Здатність продемонструвати та застосовувати у практичній діяльності комунікативні навички спілкування, фундаментальні принципи фармацевтичної етики та деонтології, що засновані на моральних зобов'язаннях та цінностях, етичних нормах професійної поведінки та відповідальності відповідно до Етичного кодексу фармацевтичних працівників України і керівництв ВООЗ.

ФК 16. Здатність здійснювати загальне управління асортиментною, товарно-інноваційною, ціновою, збутовою та комунікативною політиками суб'єктів фармацевтичного ринку на основі результатів маркетингових досліджень та з урахуванням ринкових процесів на національному і міжнародному ринках, управляти ризиками в системі фармацевтичного забезпечення.

Програмні результати навчання:

ПРН 2. Застосовувати знання з загальних та фахових дисциплін у професійній діяльності.

ПРН 4. Демонструвати вміння самостійного пошуку, аналізу та синтезу інформації з різних джерел та використання цих результатів для рішення типових та складних спеціалізованих завдань професійної діяльності.

ПРН 5. Позиціонувати свою професійну діяльність та особистісні якості на фармацевтичному ринку праці; формулювати цілі власної діяльності з урахування суспільних і виробничих інтересів.

ПРН 7. Виконувати професійну діяльність з використанням креативних методів та підходів.

ПРН 10. Дотримуватися норм спілкування у професійній взаємодії з колегами, керівництвом, споживачами, ефективно працювати у команді.

ПРН 11. Використовувати методи оцінювання показників якості діяльності; виявляти резерви підвищення ефективності праці.

ПРН 14. Визначати переваги та недоліки лікарських засобів різних фармакологічних груп з урахуванням їхніх хімічних, фізико-хімічних, біофармацевтичних, фармакокінетичних та фармакодинамічних особливостей. Рекомендувати споживачам безрецептурні лікарські засоби та інші товари аптечного асортименту з наданням консультативної допомоги та фармацевтичної опіки .

ПРН 18. Прогнозувати та визначати вплив факторів навколишнього середовища на якість лікарських засобів та споживчі характеристики інших товарів аптечного асортименту під час їх зберігання.

ПРН 19. Здійснювати комплекс організаційно-управлінських заходів щодо забезпечення населення та закладів охорони здоров'я лікарськими засобами та іншими товарами аптечного асортименту. Здійснювати усі види обліку в аптечних закладах, розташованих у сільській місцевості, адміністративне діловодство, процеси товарознавчого аналізу.

ПРН 23. Сприяти збереженню здоров'я, зокрема профілактиці захворювань, раціональному призначенню та використанню лікарських засобів. Виконувати сумлінно свої професійні обов'язки, дотримуватися норм законодавства щодо просування та реклами лікарських засобів. Володіти психологічними навичками спілкування для досягнення довіри та взаєморозуміння з колегами, лікарями, пацієнтами, споживачами.

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Змістовий модуль 1.

Косметичні препарати піно-мийного призначення, косметичні рідини та засоби оральної косметики

Конкретні цілі:

Тракувати теоретичні знання основних термінів, класифікації косметичних засобів.

Досліджувати косметичний ефект косметичних засобів піно-мийного призначення, косметичних рідин та засобів оральної косметики, їх номенклатуру.

Аналізувати склад вказаних косметичних засобів, функціональне призначення складових, номенклатуру та характеристики.

Застосовувати принципи створення рецептури піно-мийних косметичних засобів, лосьйонів, тоніків, зубних паст, порошків, еліксирів тощо в залежності від об'єкту нанесення, типу дії, заданого косметичного ефекту, фізико-хімічних та біологічних властивостей використовуваної сировини.

Складати робочі прописи вказаних косметичних засобів в залежності від наданої номенклатури діючих та допоміжних речовин.

Пояснювати основні етапи виготовлення шампунів, піни для ванн, гелів для душу, мил, лосьйонів, тоніків, зубних паст, порошків, еліксирів тощо в лабораторних умовах та умовах промислового виробництва.

Досліджувати основні споживчі характеристики, визначати критерії оцінки та методики контролю якості парфумерно-косметичної продукції.

Використовувати теоретичні знання при виготовленні та під час контролю якості косметичних засобів.

Сформувати теоретичні знання, які необхідні для раціонального вибору та застосування косметичних засобів.

Тема 1. Основні терміни і поняття технології парфумерно-косметичних засобів. Державне нормування виробництва і реалізації парфумерно-косметичної продукції промислового виробництва

Основні етапи розвитку косметології і аромології. Історія косметології і аромології. Етапи розвитку косметики в різні історичні періоди до наших днів.

Технологія парфумерно-косметичних засобів як наука і навчальна дисципліна. Мета і завдання дисципліни. Основні поняття і терміни технології парфумерно-косметичних засобів. Види нормативних документів. Визначення. Категорії. Державні стандарти України. Визначення. Обов'язкові вимоги ДЕСТ, порядок затвердження. Технічні умови. Визначення, вимоги по розробці ТУ, складові частини. Санітарно-гігієнічна експертиза нормативної документації. Порядок проведення експертизи. Висновок державної санітарно-гігієнічної експертизи нормативної документації. Порядок одержання. Технологічний і технічний регламент. Технологічні інструкції. Визначення. Структура. Оцінка безпеки парфумерно-косметичних препаратів. Санітарні правила і норми безпеки парфумерно-косметичної продукції. Порядок проведення досліджень. Порядок одержання дозволу на випуск і реалізацію парфумерно-косметичних засобів. Необхідна документація. Сертифікація. Порядок ввозу імпортової продукції в Україну.

Сучасний стан і тенденції розвитку парфумерно-косметичного виробництва за кордоном і в Україні. Перспективні косметичні засоби та форми.

Тема 2. Косметичні засоби для догляду за шкірою рідкої консистенції. Косметичні рідини – лосьйони, тоніки

Будова шкіри, її функції. Типи шкіри. Косметичний догляд. Фактори, які впливають на процес біодоступності косметичних засобів при нанесенні на шкіру.

Біологічно-активні, діючі та допоміжні речовини парфумерних та косметичних форм. Перспективні види сировини для косметичних засобів. Методи визначення перспективності використання різних субстанцій в складі косметичних засобів.

Лосьйони косметичні. Визначення, характеристика і класифікація лосьйонів. Косметичний ефект лосьйонів гігієнічного і лікувально-профілактичного призначення. Характеристика і функціональне призначення основних компонентів рецептури косметичних лосьйонів. Характеристика, номенклатура біологічно активних речовин у складі лосьйонів гігієнічного і лікувально-профілактичного призначення. Технологія приготування лосьйонів. Контроль якості косметичних лосьйонів і тоніків.

Тема 3. Косметичні засоби для догляду за порожниною роту і зубами. Зубні пасти, порошки, еліксири

Класифікація і номенклатура препаратів по догляду за порожниною рота. Вимоги до їх якості. Косметичний ефект.

Зубні пасти. Визначення, класифікація. Косметичний ефект. Фактори, які впливають на стабільність зубних паст. Номенклатура і характеристика абразивних речовин і пластифікаторів, які застосовуються у виробництві препаратів по догляду за порожниною рота. Характеристика і функціональне призначення поверхнево – активних речовин і ароматизаторів у складі зубних паст. Характеристика речовин, які володіють протикарієсною дією.

Біологічно активні добавки, у складі препаратів по догляду за порожниною рота. Класифікація. Номенклатура. Механізм дії. Особливості складання рецептур косметичних препаратів по догляду за порожниною рота і зубами. Різні спрямованості дії. Особливості складання власних рецептур зубних паст, зубних еліксирів різної спрямованості дії. Технологія зубних пасті контроль їх якості.

Зубні еліксири. Визначення. Класифікація. Косметичний ефект. Характеристика основних і допоміжних речовин в зубних еліксирах. Технологія і оцінка якості.

Зубні порошки. Визначення. Класифікація. Косметичний ефект. Характеристика основних і допоміжних речовин зубних порошоків. Технологія. Контроль якості.

Зубні нитки (флоси), жувальні гумки, засоби для фіксації протезів.

Тема 4. Косметичні засоби піно-миючого призначення. Шампуні. Бальзами. Ополіскувачі

Визначення шампунів. Косметичний ефект. Класифікація шампунів. Вимоги до якості шампунів. Характеристика основних та допоміжних речовин у складі шампунів. Класифікація сурфактантів, їх позитивні властивості і недоліки. Механізм дії сурфактантів. Характеристика аніонних ПАР. Характеристика катіонних, аніонних та неіоногенних ПАР. Характеристика загущувачів, антистатиків, консервантів, антиоксидантів, регуляторів рН, знежирювачів, гідротропів, ароматизаторів, барвників. Характеристика біологічно активних речовин, антисеборейних агентів у складі шампунів. Технологія шампунів і оцінка їх якості.

Косметичні засоби інтенсивного догляду за волоссям. Косметичні засоби по догляду за волоссям. Характеристика бальзамів і ополіскувачів. Номенклатура та властивості катіонних полімерів, силіконових рідин.

Тема 5. Косметичні засоби піно-миючого призначення. Мила. Піни для ванн

Визначення мила. Косметичний ефект. Класифікація мила, їх загальна характеристика. Фізико-хімічні властивості мил, вимоги до якості. Характеристика основних та допоміжних речовин у складі мила. Класифікація жирних кислот, натуральних жирів і їх синтетичних аналогів. Характеристика лужних реагентів, ароматизаторів, барвників. Характеристика антисептичних і біологічно активних добавок, емоментів, гідротропів, пластифікаторів. Технологія мила (варка мила пряма і непряма), оцінка їх якості. Мила туалетні рідкі на основі натуральних ПАР. Мила брусків гліцеринові. Технологія. Контроль якості.

Характеристика пін для ванн і їх технологія.

Змістовий модуль 2.

Косметичні креми, дезодоруючі косметичні засоби та засоби декоративної косметики

Конкретні цілі:

Досліджувати косметичний ефект косметичних кремів, дезодорантів та декоративних косметичних засобів, їх номенклатуру.

Аналізувати склад вказаних косметичних засобів, функціональне призначення складових, номенклатуру та характеристики.

Застосовувати принципи створення рецептури косметичних кремів на емульсійній, суспензійній та жировій основах, дезодорантів і антиперспірантів та засобів декоративної косметики в залежності від об'єкту застосування, типу дії, заданого косметичного ефекту, фізико-хімічних та біологічних властивостей використовуваної сировини.

Складати робочі прописи вказаних косметичних засобів в залежності від наданої номенклатури діючих та допоміжних речовин.

Пояснювати основні етапи виготовлення косметичних кремів на емульсійній, суспензійній та жировій основах, дезодорантів і антиперспірантів та засобів декоративної косметики в лабораторних умовах та умовах промислового виробництва.

Досліджувати основні споживчі характеристики, критерії оцінки та методики контролю якості парфумерно-косметичної продукції.

Використовувати теоретичні знання при виготовленні та під час контролю якості косметичних засобів.

Сформулювати теоретичні знання, які необхідні для раціонального вибору та застосування косметичних засобів.

Тема 6. Косметичні засоби для догляду за шкірою м'якої консистенції. Креми емульсійні

Креми косметичні. Визначення, класифікація. Фактори які впливають на процес біодоступності косметичних засобів при нанесенні на шкіру.

Особливості косметичного впливу препаратів на основі емульсій. Визначення емульсійних кремів, їх класифікація, косметичний ефект. Механізм стабілізації емульсій. Характеристика і функціональне призначення основних компонентів рецептури косметичних емульсій. Принципи складання рецептури, емульсійних косметичних кремів. Технологія готування емульсійних кремів. Контроль якості кремів.

Креми косметичні спеціального призначення. Креми дитячі. Креми для корекції недоліків шкіри.

Тема 7. Косметичні засоби для догляду за шкірою м'якої консистенції. Креми жирові, гелеві, суспензійні, скраби

Жирові креми. Визначення, характеристика, технологія. Косметичні вазеліни. Характеристика, технологія.

Суспензійні креми. Визначення, характеристика. Класифікація. Характеристика наповнювачів суспензійних кремів. Технологія суспензійних кремів на емульсійній, жировій і гелевій основах.

Гелеві креми, їх класифікація і технологія.

Маски косметичні. Визначення, характеристика, класифікація. Основні компоненти рецептури косметичних масок (емоменти, гідротропи, дерматотропи, БАР і т.д.).

Скраби. Визначення, характеристика, класифікація. Характеристика діючих речовин скрабів.

Фотозахисні креми. Рецептатура. Номенклатура та механізм дії УФ-фільтрів.

Креми-депіляторії. Рецептатура. Оцінка якості та споживчих характеристик. Тара, упаковка та умови зберігання.

Тема 8. Косметичні засоби декоративного призначення. Декоративна косметика по догляду за шкірою та її придатками

Декоративні косметичні засоби. Історія створення. Особливості складу і технології.

Пудри, тіні для вік, румяна. Визначення, класифікація. Характеристика допоміжних речовин в цих косметичних засобах. Технологія. Контроль якості.

Губні помади. Визначення, класифікація. Характеристика допоміжних речовин. Технологія. Контроль якості.

Туш для вій. Косметичні олівці. Визначення, класифікація. Характеристика допоміжних речовин в цих косметичних засобах. Технологія. Контроль якості.

Тональні креми. Косметичний ефект, загальні принципи складання рецептури, технологія, контроль якості та споживчих характеристик.

Тема 9. Парфумерні засоби. Дезодоранти, антиперспіранти

Парфумерні рідини. Визначення, класифікація. Класифікація запахів парфумерних засобів. Основні терміни і визначення, які використовуються в парфумерії. Принципи створення парфумерних композицій. Характеристика і номенклатура пахучих і допоміжних речовин, які використовуються в парфумерії. Технологія парфумерних засобів, контроль якості.

Аромокосметичні засоби промислового виробництва. Технологія. Парфумерні препарати в аерозольній формі випуску. Косметичні засоби дезодоруючої дії. Дезодоранти порошкоподібної та аерозольної форми випуску.

Орієнтовна структура залікового кредиту

Тема	Лекції	Практичні заняття	СРС
Змістовий модуль 1. Косметичні препарати піно-мийного призначення, косметичні рідини та засоби оральної косметики			
1. Основні терміни і поняття технології парфумерно-косметичних засобів. Державне нормування виробництва і реалізації парфумерно-косметичної продукції промислового виробництва	2	4	8
2. Косметичні засоби для догляду за шкірою рідкої консистенції. Косметичні рідини – лосьйони, тоніки			8
3. Косметичні засоби для догляду за порожниною рота і зубами. Зубні пасти, порошки, еліксири			8
4. Косметичні засоби піно-миючого призначення. Шампуні. Бальзами. Ополіскувачі			8
5. Косметичні засоби піно-миючого призначення. Мила. Піни для ванн			8
Змістовий модуль 2. Косметичні креми, дезодоруючі косметичні засоби та засоби декоративної косметики			
6. Косметичні засоби для догляду за шкірою м'якої консистенції. Креми емульсійні	2	4	8
7. Косметичні засоби для догляду за шкірою м'якої консистенції. Креми жирові, гелеві, суспензійні, скраби			8
8. Косметичні засоби декоративного призначення. Декоративна косметика по догляду за шкірою та її придатками			8
9. Парфумерні засоби. Дезодоранти, антиперспіранти			8
Підсумковий контроль	-	2	4
Усього годин – 90	4	10	76
Кредитів ECTS – 3,0			

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ З ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Тема	Кількість годин
1	Основні терміни і поняття технології парфумерно-косметичних засобів. Державне нормування виробництва і реалізації парфумерно-косметичної продукції промислового виробництва. Косметичні засоби для догляду за шкірою рідкої консистенції. Косметичні рідини – лосьйони, тоніки Косметичні засоби для догляду за порожниною рота і зубами. Зубні пасти, порошки, еліксири. Косметичні засоби піно-миючого призначення. Шампуні. Бальзами. Ополіскувачі Косметичні засоби піно-миючого призначення. Мила, піни для ван.	2
2	Косметичні засоби для догляду за шкірою м'якої консистенції. Косметичні засоби декоративного призначення. Декоративна косметика по догляду за шкірою та її придатками. Парфумерні засоби. Дезодоранти, антиперспіранти	2
	РАЗОМ	4

5. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Тема практичного заняття	Кількість годин
1	<p>Основні терміни і поняття технології парфумерно-косметичних засобів. Державне нормування виробництва і реалізації парфумерно-косметичної продукції промислового виробництва</p> <p>Косметичні засоби для догляду за шкірою рідкої консистенції. Косметичні рідини – лосьйони, тоніки</p> <p>Косметичні засоби для догляду за порожниною роту і зубами. Зубні пасти, порошки, еліксири</p> <p>Косметичні засоби піно-миючого призначення. Шампуні. Бальзами. Ополіскувачі</p> <p>Косметичні засоби піно-миючого призначення. Мила. Піни для ванн</p>	4
2	<p>Косметичні засоби для догляду за шкірою м'якої консистенції. Креми емульсійні</p> <p>Косметичні засоби для догляду за шкірою м'якої консистенції. Креми жирові, гелеві, суспензійні, скраби</p> <p>Косметичні засоби декоративного призначення. Декоративна косметика по догляду за шкірою та її придатками</p> <p>Парфумерні засоби. Дезодоранти, антиперспіранти</p>	4
	Підсумковий контроль	2
	РАЗОМ	10

6. ПЛАН ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Студенти повинні набути такі практичні навички та вміння:

- 1) опис обладнання;
- 2) вибір схеми технологічного процесу;
- 3) самостійний вибір і обґрунтування раціонального методу виробництва;
- 4) підбір та підготовка основного обладнання, необхідного для виробництва парфумерно-косметичних препаратів;
- 5) самостійне виконання окремих операцій;
- 6) самостійне приготування рецептур;
- 7) розрахунок матеріального балансу за операціями і стадіями технологічного процесу;
- 8) складання окремих розділів технологічного та технічного регламентів виробництва парфумерно-косметичних препаратів: блок-схема, апаратурна схема, розділ із загальної характеристики виробництва та ін.;
- 9) вміння робити висновки.

7. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

№ п/п	Тема	К-ть годин
1.	<p>Тема 1. Основні терміни і поняття технології парфумерно-косметичних засобів. Державне нормування виробництва і реалізації парфумерно-косметичної продукції промислового виробництва</p> <ul style="list-style-type: none"> – Основні етапи розвитку косметології і аромології. – Історія косметології і аромології. – Етапи розвитку косметики в різні історичні періоди до наших днів. – Сучасний стан і тенденції розвитку парфумерно-косметичного виробництва за кордоном і в Україні. Перспективні косметичні засоби та форми. 	8
2.	<p>Тема 2. Косметичні засоби для догляду за шкірою рідкої консистенції. Косметичні рідини – лосьйони, тоніки</p> <ul style="list-style-type: none"> – Біологічно-активні, діючі та допоміжні речовини парфумерних та косметичних форм. – Перспективні види сировини для косметичних засобів. – Методи визначення перспективності використання різних субстанцій в складі косметичних засобів. – Косметичні рідини – лосьйони, тоніки. 	8
3.	<p>Тема 3. Косметичні засоби для догляду за порожниною рота і зубами. Зубні пасти, порошки, еліксири</p> <ul style="list-style-type: none"> – Косметичні засоби для догляду за порожниною рота та зубами. – Зубні порошки. Технологія. Контроль якості. – Зубні нитки (флоси), жувальні гумки, засоби для фіксації протезів. 	8
4.	<p>Тема 4. Косметичні засоби піно-миючого призначення. Шампуні. Бальзами. Ополіскувачі</p> <ul style="list-style-type: none"> – Косметичні засоби піно-мийного призначення. – Косметичні засоби інтенсивного догляду за волоссям. – Косметичні засоби по догляду за волоссям. – Номенклатура та властивості катіонних полімерів, силіконових рідин. 	8
5.	<p>Тема 5. Косметичні засоби піно-миючого призначення. Мила. Піни для ванн</p> <ul style="list-style-type: none"> – Мила туалетні рідкі на основі натуральних ПАР. – Мила брусків гліцеринові. Технологія. Контроль якості. 	8
6.	<p>Тема 6. Косметичні засоби для догляду за шкірою м'якої консистенції. Креми емульсійні</p> <ul style="list-style-type: none"> – Креми косметичні спеціального призначення. – Креми дитячі. – Креми для корекції недоліків шкіри. 	8
7.	<p>Тема 7. Косметичні засоби для догляду за шкірою м'якої консистенції. Креми жирові, гелеві, суспензійні, скраби</p> <ul style="list-style-type: none"> – Фотозахисні креми. Рецептатура. Номенклатура та механізм дії УФ-фільтрів. – Креми-депіляторії. Рецептатура. Оцінка якості та споживчих характеристик. Тара, упаковка та умови зберігання. – Креми жирові. – Вазеліни косметичні. – Крем-гелі. – Креми косметичні спеціального призначення. Характеристика. Косметичний ефект. 	8
8.	<p>Тема 8. Косметичні засоби декоративного призначення. Декоративна косметика по догляду за шкірою та її придатками</p> <ul style="list-style-type: none"> – Декоративні косметичні засоби. Історія створення. Особливості складу і 	8

	технології.	
9.	Тема 9. Парфумерні засоби. Дезодоранти, антиперспіранти – Аромокосметичні засоби промислового виробництва. Технологія. – Парфумерні препарати в аерозольній формі випуску. – Косметичні засоби дезодоруючої дії. Дезодоранти порошкоподібної та аерозольної форми випуску.	8
	Підготовка до підсумкового контролю	4
	РАЗОМ	76

ІНДИВІДУАЛЬНІ НАУКОВО-ДОСЛІДНІ ЗАВДАННЯ

Експериментальна робота студентів з виготовлення засобів лікувальної косметики за прописами, контроль їх якості та оформлення до відпуску, робота у віртуальній аптеці

8. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Основні етапи розвитку косметології і аромології. Історія косметології і аромології. Етапи розвитку косметики в різні історичні періоди до наших днів.
2. Технологія парфумерно-косметичних засобів як наука і навчальна дисципліна. Мета і завдання дисципліни.
3. Основні поняття і терміни технології парфумерно-косметичних засобів.
4. Види нормативних документів. Визначення. Категорії.
5. Державні стандарти України. Визначення.
6. Обов'язкові вимоги ДЕСТ, порядок затвердження.
7. Технічні умови. Визначення, вимоги по розробці ТУ, складові частини.
8. Санітарно-гігієнічна експертиза нормативної документації. Порядок проведення експертизи.
9. Висновок державної санітарно-гігієнічної експертизи нормативної документації. Порядок одержання.
10. Технологічний і технічний регламент. Технологічні інструкції. Визначення. Структура.
11. Оцінка безпеки парфюмерно-косметичних препаратів. Санітарні правила і норми безпеки парфумерно-косметичної продукції. Порядок проведення досліджень.
12. Порядок одержання дозволу на випуск і реалізацію парфюмерно-косметичних засобів. Необхідна документація.
13. Сертифікація. Порядок ввозу імпортової продукції в Україну.
14. Сучасний стан і тенденції розвитку парфумерно-косметичного виробництва за кордоном і в Україні.
15. Перспективні косметичні засоби та форми.
16. Будова шкіри, її функції. Типи шкіри.
17. Косметичний догляд. Фактори, які впливають на процес біодоступності косметичних засобів при нанесенні на шкіру.
18. Біологічно-активні, діючі та допоміжні речовини парфумерних та косметичних форм.
19. Перспективні види сировини для косметичних засобів.
20. Методи визначення перспективності використання різних субстанцій в складі косметичних засобів.
21. Лосьйони косметичні. Визначення, характеристика і класифікація лосьйонів.
22. Косметичний ефект лосьйонів гігієнічного і лікувально-профілактичного призначення.
23. Характеристика і функціональне призначення основних компонентів рецептури косметичних лосьйонів.
24. Характеристика, номенклатура біологічно активних речовин у складі лосьйонів гігієнічного і лікувально-профілактичного призначення.
25. Технологія приготування лосьйонів. Контроль якості косметичних лосьйонів і тоніків.
26. Класифікація і номенклатура препаратів по догляду за порожниною рота. Вимоги до їх якості. Косметичний ефект.
27. Зубні паста. Визначення, класифікація. Косметичний ефект.
28. Фактори, які впливають на стабільність зубних паст.
29. Номенклатура і характеристика абразивних речовин і пластифікаторів, які застосовуються у виробництві препаратів по догляду за порожниною рота.
30. Характеристика і функціональне призначення поверхнево – активних речовин і ароматизаторів у складі зубних паст.
31. Характеристика речовин, які володіють протикарієсною дією.
32. Біологічно активні добавки, у складі препаратів по догляду за порожниною рота. Класифікація. Номенклатура. Механізм дії.

33. Особливості складання рецептур косметичних препаратів по догляду за порожниною рота і зубами. Різні спрямованості дії.
34. Особливості складання власних рецептур зубних паст, зубних еліксирів різної спрямованості дії.
35. Технологія зубних паст і контроль їх якості.
36. Зубні еліксири. Визначення. Класифікація. Косметичний ефект.
37. Характеристика основних і допоміжних речовин в зубних еліксирах. Технологія і оцінка якості.
38. Зубні порошки. Визначення. Класифікація. Косметичний ефект.
39. Характеристика основних і допоміжних речовин зубних порошоків. Технологія. Контроль якості.
40. Зубні нитки (флоси), жувальні гумки, засоби для фіксації протезів.
41. Визначення шампунів. Косметичний ефект. Класифікація шампунів.
42. Вимоги до якості шампунів.
43. Характеристика основних та допоміжних речовин у складі шампунів.
44. Класифікація сурфактантів, їх позитивні властивості і недоліки. Механізм дії сурфактантів.
45. Характеристика аніонних ПАР. Характеристика катіонних, аніонних та неіоногенних ПАР.
46. Характеристика загущувачів, антистатиків, консервантів, антиоксидантів, регуляторів рН, знежирувачів, гідротропів, ароматизаторів, барвників.
47. Характеристика біологічно активних речовин, антисеборейних агентів у складі шампунів.
48. Технологія шампунів і оцінка їх якості.
49. Косметичні засоби інтенсивного догляду за волоссям.
50. Характеристика бальзамів і ополіскувачів.
51. Номенклатура та властивості катіонних полімерів, силіконових рідин.
52. Визначення мила. Косметичний ефект. Класифікація мила, їх загальна характеристика.
53. Фізико-хімічні властивості миль, вимоги до якості.
54. Характеристика основних та допоміжних речовин у складі мила.
55. Класифікація жирних кислот, натуральних жирів і їх синтетичних аналогів.
56. Характеристика лужних реагентів, ароматизаторів, барвників.
57. Характеристика антисептичних і біологічно активних добавок, емоментів, гідротропів, пластифікаторів.
58. Технологія мила (варка мила пряма і непряма), оцінка їх якості.
59. Мила туалетні рідкі на основі натуральних ПАР.
60. Мила брусків гліцеринові. Технологія. Контроль якості.
61. Характеристика пін для ванн і їх технологія.
62. Креми косметичні. Визначення, класифікація.
63. Фактори які впливають на процес біодоступності косметичних засобів при нанесенні на шкіру.
64. Особливості косметичного впливу препаратів на основі емульсій.
65. Визначення емульсійних кремів, їх класифікація, косметичний ефект.
66. Механізм стабілізації емульсій.
67. Характеристика і функціональне призначення основних компонентів рецептури косметичних емульсій.
68. Принципи складання рецептури, емульсійних косметичних кремів.
69. Технологія готування емульсійних кремів.
70. Контроль якості кремів.
71. Креми косметичні спеціального призначення. Креми дитячі. Креми для корекції недоліків шкіри.
72. Жирові креми. Визначення, характеристика, технологія.

73. Косметичні вазеліни. Характеристика, технологія.
74. Суспензійні креми. Визначення, характеристика. Класифікація.
75. Характеристика наповнювачів суспензійних кремів.
76. Технологія суспензійних кремів на емульсійній, жировій і гелевій основах.
77. Гелеві креми, їх класифікація і технологія.
78. Маски косметичні. Визначення, характеристика, класифікація.
79. Основні компоненти рецептури косметичних масок (емоленти, гідротропи, дерматотропи, БАР і т.д.).
80. Скраби. Визначення, характеристика, класифікація. Характеристика діючих речовин скрабів.
81. Фотозахисні креми. Рецептатура. Номенклатура та механізм дії УФ-фільтрів.
82. Креми-депіляторії. Рецептатура. Оцінка якості та споживчих характеристик. Тара, упаковка та умови зберігання.
83. Декоративні косметичні засоби. Історія створення. Особливості складу і технології.
84. Пудри, тіні для вік, рум'яна. Визначення, класифікація. Характеристика допоміжних речовин в цих косметичних засобах. Технологія. Контроль якості.
85. Губні помади. Визначення, класифікація. Характеристика допоміжних речовин. Технологія. Контроль якості.
86. Туш для вій. Косметичні олівці. Визначення, класифікація. Характеристика допоміжних речовин в цих косметичних засобах. Технологія. Контроль якості.
87. Тональні креми. Косметичний ефект, загальні принципи складання рецептури, технологія, контроль якості та споживчих характеристик.
88. Парфумерні рідини. Визначення, класифікація.
89. Класифікація запахів парфумерних засобів. Основні терміни і визначення, які використовуються в парфумерії.
90. Принципи створення парфумерних композицій.
91. Характеристика і номенклатура пахучих і допоміжних речовин, які використовуються в парфумерії.
92. Технологія парфумерних засобів, контроль якості.
93. Косметичні засоби дезодоруючої дії. Дезодоранти порошкоподібної та аерозольної форми випуску.

9. ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Протягом вивчення дисципліни всі види діяльності студента підлягають контролю, як поточному (на кожному занятті), так і підсумковому (під час контрольних заходів).

Підсумковий контроль – це діагностика засвоєння студентом матеріалу модулю (залікового кредиту). Вивчення дисципліни закінчується підсумковим контролем у вигляді заліку.

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям теми та під час індивідуальної роботи викладача зі студентом для тих тем і питань, які студент опрацює самостійно і вони не належать до структури практичного заняття.

Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам при засвоєнні модулю (залікового кредиту) – 100, в т. ч. за поточну навчальну діяльність – 60 балів, за результатами модульного контролю – 40 балів. Оцінка за дисципліну виставляється як середня арифметична оцінка засвоєння всіх модулів і має визначення за системою ECTS та за традиційною шкалою, прийнятою в Україні.

Оцінювання поточної навчальної діяльності

При засвоєнні кожної теми модулю за поточну навчальну діяльність студента виставляються оцінки за бальною шкалою, у межах визначеної для теми кількості балів.

Модуль (поточний контроль)		ІНДЗ
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	
30	30	4
Т 1-5	Т 6-9	
ПЗ 1	ПЗ 2	
18-30	18-30	
60		

Після закінчення вивчення модулю, поточна навчальна діяльність оцінюється шляхом додавання кількості балів, набраних студентом за змістові модулі. Максимальна кількість, яку може набрати студент при вивченні модулю, з додаванням балів за самостійну роботу, дорівнює 60 балам і ділиться пропорційно кількості змістових модулів. Мінімальна кількість, яку може набрати студент при вивченні модулю, з додаванням балів за індивідуальну самостійну роботу, дорівнює 36 балам і ділиться пропорційно кількості змістових модулів.

Оцінювання дисципліни

Оцінка А, В, С, D, Е виставляється лише студентам, яким зараховані усі модулі з дисципліни. Кількість балів, яку студент набрав з дисципліни, визначається як середнє арифметичне кількості балів з модулів дисципліни та іспиту.

Конвертація кількості балів з дисципліни у оцінки за шкалою ECTS та національною шкалою

Бали	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно (зараховано)	A
82–89	Дуже добре (зараховано)	B
75–81	Добре (зараховано)	C
67–74	Задовільно (зараховано)	D
60–66	Достатньо (зараховано)	E
35–59	Незадовільно (незараховано)	FX
1–34	Не допущений	F

Оцінка з дисципліни FX, F виставляється студентам, яким не зараховано хоча б один модуль з дисципліни після завершення її вивчення. Оцінка FX виставляється студентам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але не склали підсумковий контроль. Вони мають право на повторне складання не більше 2 разів під час канікул та впродовж 2 (додаткових) тижнів після закінчення семестру за графіком, затвердженим ректором.

Студенти, які одержали оцінку F по завершенню вивчення дисципліни (не виконали робочу програму хоча б з одного модулю, або не набрали за поточну навчальну діяльність з модулю мінімальну кількість балів) повинні пройти повторне навчання за індивідуальним навчальним планом.

10. ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна:

1. Технологія косметичних засобів : підручник для студ. вищ. навч. закладів / О. Г. Башура, О. І. Тихонов, В. В. Россіхін [та ін.] ; за ред. О. Г. Башури і О. І. Тихонова. — Х. : НФаУ ; Оригінал, 2017. — 552 с.

Додаткова:

1. Башура О.Г., Баранова І.І. Практичне керівництво з аромокосметичних засобів: Навч. посіб. для студ. вищ. фармац. навч. закл.. – Х.: Вид-во НФаУ: Золоті сторінки, 2003. – 80 с.
2. Башура О.Г., Ткаченко С.Г. Лікувальна косметика в аптеках і не тільки... - Х.: Прапор, 2006 – 392 с.
3. Калинюк Т.Г., Бокшан Є.В. Практикум з технології лікарських косметичних засобів: Навч. посіб. для студ. мед. ВНЗ III-IV р.а. – К.: Медицина, 2008. – 184 с.
4. Николаевский В.В. Ароматерапия. Справочник, Москва, «Медицина», 2000г, с. 221.
5. Технологія косметичних засобів: Навчальний посібник для студ. фармац. спец. вищих навчальних закладів / Башура О.Г., Половко Н.П., Ковальова Т.М. та ін. – Вінниця: Нова книга, 2007. – 360 с.
6. Толковый словарь по косметике и парфюмерии. Под ред. Пучковой Т.В. М.: «Галлея-Принт», 2 том, 2000. – 262 с.
7. Индивидуальная рецептура в косметологии и аромологии: Учеб. пособие / А.Г.Башура, С.В.Андреева, Т.В.Мартынюк, И.И.Баранова. – Х.: Синтекс, 2008. – 272с.

Інформаційні ресурси:

1. <http://www.bioinfo.kiev.ua/>
Сайт Українського Інформаційного центру з Біотехнології розглядає питання з біомедицини.
2. <http://www.rusbiotech.ru>
Російські біотехнології і біоінформатика.
3. <http://www.gmpua.com/>
Сайт посвящений руководству по надлежащей производственной практике.
4. http://www.who.int/medicines/areas/quality_safety/quality_assurance/production/en/
Сайт ВООЗ.
5. <http://promfarm.kh.ua/pro-nas/novyny/materiali-tretoi-konferencii>
Матеріали III науково-практичної конференції з міжнародною участю «СУЧАСНІ ДОСЯГНЕННЯ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ»